

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Garbarz skór bez włosów

(753502)

Wyprawiacze skór, garbarze i pokrewni

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Garbarz skór bez włosów

(753502)

Wyprawiacze skór, garbarze i pokrewni

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Garbarz skór bez włosa (753502)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [832]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce autorskie wykonane przez zespół ekspercki.

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania.....	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	4
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	5
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	6
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	7
2.7. Zawody pokrewne	8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	8
3.1. Zadania zawodowe	8
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Wyprawianie skór bez włosa.....	8
3.3. Kompetencje społeczne.....	10
3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	11
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	11
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	12
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	12
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	13
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	14
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	14
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	14
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	14
7. SŁOWNIK POJĘĆ	16
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	16
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	19

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Garbarz skór bez włosa 753502

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Garbarz.
- Garbarz skór.
- Garbarz skór licowych.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 7535 Pelt dressers, tanners and fellmongers.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- wyników badań i analiz prowadzonych w projekcie PO KL (2011–2013) „Rozwijanie zbioru krajowych standardów kompetencji zawodowych wymaganych przez pracodawców”,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Jan Skiba – Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny, Radom.
- Ryszard Kita – Zakład Garbarski „MAGAR”, Radom.
- Joanna Tomczyńska – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Katarzyna Skoczylas – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Jolanta Górską – ekspert niezależny, Radom.
- Andrzej Kowalski – JARBUR Spółka Jawna, Szydłowiec.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Małgorzata Broła – Kuratorium Oświaty w Warszawie, Delegatura w Radomiu.
- Włodzimierz Janas – Ogólnopolska Izba Branży Skórzanej, Radom.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Garbarz skór bez włosa zajmuje się przygotowaniem skór do garbowania, garbowaniem⁵ i wykończaniem według ich przeznaczenia. W tym celu stosuje odpowiednie technologie wyprawy skór bez włosa.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Garbarz skór bez włosa odpowiada za planowanie, prowadzenie oraz kontrolowanie procesów przetworzenia skóry surowej¹⁶ w skórę wyprawioną¹⁷ licową, nazywaną inaczej skórą bez włosa.

Sposoby wykonywania pracy

Garbarz skór bez włosa wykonuje swoją pracę, stosując metody, procedury i sposoby konserwacji⁶, magazynowania⁸, garbowania, dogarbowania, barwienia, natłuszczania, wykończania właściwego²³, obróbki mechanicznej, kontroli międzyoperacyjnej⁷. Garbarz odpowiedzialny jest za prawidłowe eksploataowanie maszyn i urządzeń stosowanych w garbarstwie. Może być pracownikiem produkcyjnym, brygadzystą lub mistrzem. Planuje procesy wyprawy skór, dobierając odpowiednie technologie.

W trakcie procesów garbowania wykonuje operacje mechaniczne i prowadzi kontrolę czynności międzyoperacyjnych. W trakcie procesu technologicznego kontroluje takie operacje technologiczne, jak: moczenie⁹, wapnienie²¹, odwapnianie¹¹, wytrawianie²⁴, piklowanie¹³, garbowanie, wykończanie kąpielowe²² i właściwe.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. Kompetencja zawodowa.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Miejsmem pracy **garbarza skór bez włosa** są mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa. Praca może być wykonywana w pomieszczeniach lub halach produkcyjnych, które powinny mieć sprawną wentylację oraz dobre oświetlenie naturalne bądź sztuczne. Mogą to być pomieszczenia do prowadzenia procesów chemicznych, posiadające m.in.: instalacje, gniazda ujęć wody zimnej i ciepłej, kanały ściekowe, kratownice, wentylację, klimatyzację oraz oświetlenie spełniające wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej, ergonomii oraz ochrony środowiska.

Często garbarz wykonuje pracę również na wolnym powietrzu. Większość pracy wykonuje w środowisku, w którym obecne są: wilgoć, substancje chemiczne oraz opary i pyły.

Garbarz skór bez włosa może pracować w:

- zakładach garbarskich,
- skupie skór surowych,
- hurtowniach skór czy środków garbarskich.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Garbarz skór bez włosów w działalności zawodowej wykorzystuje różne maszyny i urządzenia, m.in. takie jak:

- odmieśniarki¹⁰,
- dwojarki³,
- strugarki¹⁸,
- wyżymarko-wygładzarki²⁵,
- zmiękcarki²⁶,
- suszarki próżniowe¹⁹,
- prasy¹⁴,
- szlifierki²⁰,
- agregaty do natrysku skór¹,
- rolkortery¹⁵,
- foliarki⁴,
- bębny garbarskie².

Ponadto wykorzystuje: pistolety natryskowe, noże, grubościomierze, wagi, wózki transportowe, palety, podesty, itp.

Organizacja pracy

Garbarz skór bez włosów w zależności od miejsca pracy i liczby osób zatrudnionych w zakładzie może pracować indywidualnie lub zespołowo, w zależności od stanowiska roboczego. Praca w zakładach garbarskich może być jedno-, dwu- lub trzymianowa.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Garbarz skór bez włosów może być narażony na zagrożenia:

- chemiczne,
- bakteriologiczne,
- mechaniczne.

Garbarz skór bez włosów jest narażony na pył, opary i niebezpieczne substancje chemiczne, bakterie, kurz. Czynniki te mogą powodować podrażnienie oczu i układu oddechowego, alergie i oparzenia.

W czasie obsługi urządzeń z obracającymi się wałkami istnieje niebezpieczeństwo urazów rąk.

Wykonywanie zawodu garbarza skór bez włosów związane jest z pracą w pozycji stojącej oraz przemieszczaniem ciężkich ładunków objętościowych, co może być przyczyną dolegliwości układu mięśniowo-szkieletowego.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **garbarz skór bez włosów** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu oddechowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność zmysłu węchu,

- sprawność zmysłu dotyku,
- sprawność narządu równowagi;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku,
- rozróżnianie barw,
- czucie dotykowe,
- powonienie,
- zręczność rąk,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa;

w kategorii sprawności i zdolności

- uzdolnienia techniczne,
- zdolność koncentracji uwagi,
- zdolność współdziałania,
- zręczność manualna;

w kategorii cech osobowościowych

- rzetelność oraz dokładność,
- odpowiedzialność,
- predyspozycje do pracy w warunkach monotonnych,
- gotowość do pracy w nieprzyjemnych warunkach środowiskowych,
- łatwość nawiązywania kontaktów,
- konsekwencja w działaniu,
- odporność emocjonalna.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.3. Kompetencje społeczne; 3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Praca w zawodzie **garbarz skór bez włosa** należy do kategorii ciężkiej pracy fizycznej, która wymaga długiego stania (często w pozycji wymuszonej), podnoszenia i przenoszenia materiałów. Dlatego pracownik w tym zawodzie powinien posiadać wysoką ogólną sprawność fizyczną i dobry stan zdrowia.

Przeciwwskazaniem do pracy w zawodzie garbarza skór bez włosa jest alergia na środki chemiczne oraz na niektórych stanowiskach (np. odmięśniarka, dwojarka, załadunek ręczny do bębna itp.) słaba kondycja fizyczna.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **garbarz skór bez włosa** preferowane jest wykształcenie uzyskane w ramach nauki tego zawodu w rzemiośle. Wykształcenie można również uzyskać na drodze kształcenia rzemieślniczego w zawodach pokrewnych: garbarz skór, wyprawiacz skór futerkowych oraz w branżowej szkole I stopnia w zawodzie pokrewnym garbarz skór.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

W zawodzie **garbarz skór bez włosa** pracodawcy najchętniej zatrudniają osoby, które posiadają:

- świadectwo czeladnicze i/lub dyplom mistrzowski w zawodzie garbarz skór bez włosa, nadawane w ramach kształcenia rzemieślniczego – po zdaniu egzaminu organizowanego przez Izby Rzemieślnicze,
- świadectwa czeladnicze i/lub dyplomy mistrzowskie w zawodach pokrewnych: garbarz skór oraz wyprawiacz skór futerkowych – po zdaniu egzaminu organizowanego przez Izby Rzemieślnicze,
- dyplom potwierdzający kwalifikacje pełne w zawodzie pokrewnym (szkolnym) garbarz skór – po zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- świadectwo potwierdzające kwalifikację AU.11 Wyprawianie skór, wyodrębnioną w zawodzie garbarz skór – po ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego i zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- suplementy Europass (w języku polskim i angielskim) do ww. dokumentów.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Garbarz skór bez włosa może:

- po uzyskaniu tytułu czeladnika rozpocząć pracę jako robotnik wykwalifikowany, a następnie po zdobyciu tytułu mistrza w tym zawodzie awansować na stanowisko brygadzysty,
- pracować na równorzędnych stanowiskach robotniczych w zawodach pokrewnych – po uprzednim przeszkoleniu,
- po potwierdzeniu kwalifikacji AU.11 Wyprawianie skór w zawodzie garbarz skór uzyskać dyplom (jeśli posiada wykształcenie średniego) potwierdzający kwalifikacje w zawodzie technik garbarz – po potwierdzeniu kwalifikacji AU.53 Organizacja i prowadzenie procesu wyprawy skór,
- po zdaniu matury i ukończeniu uczelni wyższej np. na kierunku technologia skóry awansować na wyższe stanowisko kierownicze,
- założyć i prowadzić działalność gospodarczą w zakresie garbowania skór.

Garbarz skór bez włosa może również rozszerzać swoje kompetencje zawodowe poprzez kształcenie/szkolenie w zawodach pokrewnych.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) potwierdzanie kompetencji oferuje system nauki zawodu w rzemiośle, który umożliwia uzyskanie tytułu czeladnika, a następnie mistrza w zawodzie **garbarz skór bez włosa**.

Możliwe jest również uzyskanie tytułu czeladnika, a następnie mistrza w zawodach pokrewnych: garbarz skór, wyprawiacz skór futerkowych. Dokumentami potwierdzającymi te tytuły są odpowiednio: świadectwo czeladnicze oraz dyplom mistrzowski.

Alternatywną drogą jest możliwość potwierdzenia kwalifikacji AU.11 Wyprawianie skór w zawodzie pokrewnym (szkolnym) garbarz skór przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną.

Odrębną formą potwierdzenia ww. kwalifikacji jest tryb egzaminów eksternistycznych dla osób posiadających doświadczenie zawodowe w zawodach pokrewnych.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **garbarz skór bez włosa** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Technik garbarz ^S	311912
Garbarz skór ^S	753501
Konserwator skór surowych	753504
Wyprawiacz skór futerkowych	753505

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **garbarz skór bez włosa** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Konserwowanie i magazynowanie skór surowych.
- Z2 Przygotowywanie skór do garbowania.
- Z3 Garbowanie i wykończanie kąpielowe skór bez włosa.
- Z4 Wykończanie właściwe skór bez włosa.
- Z5 Kontrolowanie jakości półfabrykatów i skór gotowych.
- Z6 Magazynowanie półfabrykatów skórzanych oraz skór gotowych.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Wyprawianie skór bez włosa.

Kompetencja zawodowa Kz1: Wyprawianie skór bez włosa obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, Z6, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Konserwowanie i magazynowanie skór surowych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIĘTNOŚCI – potrafi:
• Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas magazynowania skór; • Budowę histologiczną i topograficzną skór; • Wady i uszkodzenia skór surowych; • Metody i techniki konserwacji i magazynowania skór surowych.	• Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w czasie magazynowania skór; • Rozróżniać rodzaje skór surowych; • Rozpoznawać wady i uszkodzenia skór surowych; • Dobierać środki do konserwacji skór surowych; • Dobierać i posługiwać się narzędziami i urządzeniami stosowanymi w magazynie; • Określać przeznaczenie asortymentowe skór surowych; • Dobierać skóry w <u>partie produkcyjne</u>¹²; • Przestrzegać zasad konserwacji i magazynowania skór gotowych; • Prowadzić dokumentację magazynową.

Z2 Przygotowywanie skór do garbowania	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas przygotowania skór do wyprawy kąpielowej; Procesy przygotowawcze do wyprawy kąpielowej (rozmaczanie, odmięśnianie I i II, wapnienie, odwapnianie); Rodzaje środków chemicznych stosowanych do wyprawy kąpielowej; Rodzaje maszyn i urządzeń do chemicznej i mechanicznej obróbki skór w procesach przygotowania skór do garbowania; Zasady kontroli międzyoperacyjnej procesów przygotowawczych do garbowania skór; Sposoby prowadzenia dokumentacji technologicznej procesów przygotowawczych do garbowania skór.	Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w czasie przygotowania skór do wyprawy kąpielowej; Rozróżniać kolejne procesy i operacje przygotowawcze do wyprawy kąpielowej; Określać parametry w procesach przygotowawczych do garbowania; Odczytywać metodyki oraz receptury dotyczące: moczenia, wapnienia, odwapniania, wytrawiania; Dobierać środki chemiczne stosowane do wyprawy kąpielowej; Obsługiwać maszyny i urządzenia do procesów; Przeprowadzać kontrolę międzyoperacyjną procesów; Prowadzić dokumentację technologiczną procesów przygotowawczych do garbowania skór.

Z3 Garbowanie i wykończanie kąpielowe skór bez włosa	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas wyprawiania skór bez włosa; Zasady i techniki garbowania skór bez włosa; Sposoby dogarbowania skór bez włosa; Sposoby barwienia skór bez włosa; Procesy technologiczne wyprawy skór bez włosa; Rodzaje środków chemicznych stosowanych w wyprawie skór bez włosa; Rodzaje maszyn i urządzeń stosowanych w wyprawie skór bez włosa; Sposoby prowadzenia dokumentacji technologicznej procesu wyprawiania skór bez włosa.	Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w czasie wyprawiania skór bez włosa; Rozróżniać kolejne procesy wyprawiania skór bez włosa; Określać parametry wyprawiania skór bez włosa; Stosować odpowiednie metody wyprawy dla poszczególnych asortymentów; Wykonywać operacje chemiczne, tj. piklowanie, garbowanie, wykończanie kąpielowe; Odczytywać receptury wyprawiania skór bez włosa; Dobierać środki chemiczne do wyprawiania skór; Posługiwać się narzędziami, urządzeniami i maszynami stosowanymi w procesie wyprawy skór zgodnie z instrukcjami obsługi; Dobierać kolory wybarwień; Sporządzać kąpiele i zestawy robocze; Prowadzić dokumentację technologiczną procesu wyprawiania skór bez włosa.

Z4 Wykończanie właściwe skór bez włosa	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas wykończania właściwego skór bez włosa; Procesy wykończania właściwego skór; Rodzaje środków stosowanych do wykończania właściwego skór; Rodzaje maszyn i urządzeń stosowanych w wykończaniu właściwym skór; Sposoby prowadzenia dokumentacji technologicznej procesów wykończania właściwego skór.	Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ppoż., ergonomii i ochrony środowiska w czasie wykończania właściwego skór bez włosa; Dobierać kolory zestawów wykończalniczych; Dobierać środki chemiczne do wykończania właściwego; Nakładać apretury na skóry; Posługiwać się urządzeniami i maszynami do wykończania skór zgodnie z instrukcją; Prowadzić dokumentację technologiczną.

Z5 Kontrolowanie jakości półfabrykatów i skór gotowych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
Zasady kontroli jakości i klasyfikacji półfabrykatów i skór gotowych; Rodzaje i właściwości półfabrykatów i skór gotowych; Wady i uszkodzenia półfabrykatów i skór gotowych; Zasady mierzenia, cechowania i pakowania skór gotowych; Dokumentację kontroli jakości.	Stosować metody kontroli; Klasyfikować półfabrykaty i skóry gotowe; Określać jakość półfabrykatu i skór gotowych; Określać przeznaczenie asortymentowe półproduktów skórzanych; Identyfikować wady i uszkodzenia skór; Klasyfikować, mierzyć, cechować i pakować skóry gotowe; Prowadzić dokumentację dotyczącą kontroli jakości półfabrykatów i skór gotowych.

Z6 Magazynowanie półfabrykatów skórzanych oraz skór gotowych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas transportu i magazynowania skór; Zasady magazynowania i transportu półfabrykatów i skór gotowych; Zasady kontroli stanu magazynowania półfabrykatów skórzanych i skór gotowych; Sposoby prowadzenia dokumentacji magazynowej.	Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ppoż., ergonomii i ochrony środowiska podczas transportu i magazynowania skór; Przestrzegać zasad transportu i magazynowania półfabrykatów i skór gotowych; Kontrolować stan magazynowanych skór; Prowadzić dokumentację magazynową.

3.3. Kompetencje społeczne

Pracownik w zawodzie **garbarz skór bez włosa** powinien mieć kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

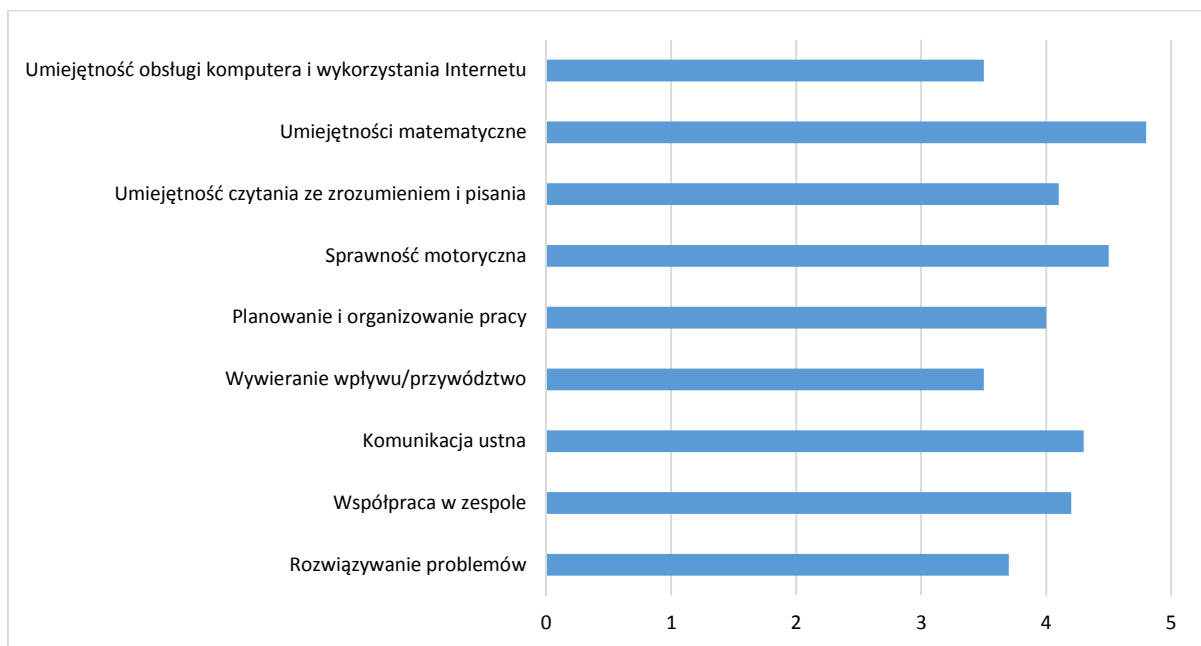
W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za jakość wygarbowanych skór bez włosa oraz powierzane maszyny i urządzenia.
- Przestrzegania zasad etyki zawodowej oraz przepisów w zakresie bezpieczeństwa i ochrony środowiska przed zagrożeniami związanymi z produkcją garbarską.

- Dostosowywania zachowania do zmian w środowisku pracy zakładu garbarskiego.
- Podejmowania współpracowania w zespole pracowniczym w różnych miejscach i na różnych stanowiskach zakładu produkcji garbarskiej.
- Doskonalenia kompetencji zawodowych zgodnie z nowymi technologiami właściwymi dla branży garbarskiej.

3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **garbarz skór bez włosa**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **garbarz skór bez włosa**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **garbarz skór bez włosa** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Garbarz skór bez włosa może znaleźć pracę w:

- zakładach garbarskich na terenie całego kraju,
- skupach skór surowych,
- firmach produkujących środki garbarskie,
- hurtowniach oferujących środki garbarskie,
- hurtowniach skór wyprawionych.

Obecnie (2018 r.) zawód ten należy do grupy zawodów zrównoważonych, co oznacza, że liczba dostępnych miejsc pracy jest względnie stała, co daje szansę na podjęcie zatrudnienia w tym zawodzie.

Garbarz skór bez włosa może również prowadzić własną działalność gospodarczą w zakresie przetwarzania skór.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.mpips.gov.pl/analizy-i-raporty/raporty-sprawozdania/rynek-pracy/zawody-deficytowe-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) kształcenie w zawodzie **garbarz skór bez włosa** oraz w zawodach pokrewnych garbarz skór oraz wyprawiacz skór futerkowych oferuje system nauki w rzemiośle (z udziałem pracodawców rzemieślników). Kompetencje właściwe dla tych zawodów potwierdzają Izby Rzemieślnicze.

Kompetencje przydatne do wykonywania zawodu garbarz skór bez włosa można również uzyskać w branżowej szkole I stopnia, w zawodzie pokrewnym garbarz skór, w ramach kwalifikacji AU.11 Wyprawianie skór oraz w branżowej szkole II stopnia lub w technikum w zawodzie technik garbarz w ramach kwalifikacji AU.53 Organizacja i prowadzenie procesu wyprawy skór.

W ramach wymienionej kwalifikacji można również uczestniczyć w kwalifikacyjnym kursie zawodowym (dla dorosłych, także w trybie eksternistycznym) organizowanym przez:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztalcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kompetencje właściwe dla ww. kwalifikacji potwierdzają Okręgowe Komisje Egzaminacyjne po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu (również w trybie eksternistycznym).

Szkolenie

Szkolenia i kursy doskonalące pracowników w zawodzie **garbarz skór bez włosa** prowadzą na ogół pracodawcy we własnym zakresie oraz Izby Rzemieślnicze.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.gov.pl/web/edukacja/ksztalcenie-zawodowe>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<http://www.zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2018 r.) osób pracujących w zawodzie **garbarza skór bez włosa** jest zróżnicowane, przy czym:

- doświadczony pracownik otrzymuje średnio 3200 zł brutto miesięcznie,
- co drugi pracownik w tym zawodzie deklaruje zarobki w przedziale od 2800 zł do 3500 zł brutto.

Wynagrodzenie w zawodzie garbarz skór bez włosa jest różne w zależności od rodzaju umowy oraz zakresu zadań zawodowych. Istotnym czynnikiem wpływającym na kształtowanie się wysokości wynagrodzenia jest lokalizacja miejsca pracy.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 10.07.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczablach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **garbarz skór bez włosa** możliwe jest zatrudnienie osób niepełnosprawnych. Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z niewielką dysfunkcją narządu słuchu (03-L), pod warunkiem, że niepełnosprawność jest możliwa do skorygowania za pomocą aparatów słuchowych,
- z dysfunkcją narządu wzroku (04-O), jeśli posiadana wada jest skorygowana odpowiednimi szkłami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi, które zapewnią ostrość widzenia,
- z niewielką dysfunkcją kończyn górnych (05-R), która nie wyklucza wykonywania bardziej precyzyjnych czynności,
- z niewielką dysfunkcją kończyn dolnych (05-R), która nie wyklucza stania i chodzenia, w tym samodzielnego przemieszczania się.

Możliwości zatrudnienia istnieją tylko na niektórych stanowiskach pracowniczych (np. cypłowanie, odbiór skór przy niektórych maszynach i urządzeniach, pakowanie itp.).

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano

umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 30.06.2018 r.

- Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. poz. 646).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265 i 1149).
- Ustawa z dnia 22 marca 1989 r. o rzemiośle (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1267).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 stycznia 2017 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. poz. 89, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. z 2016 r. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

Literatura branżowa:

- Duda I., Marcinkowska E.: Towaroznawstwo wyrobów skórzanych i futrzarskich. Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Krakowie, Kraków 2001.
- Persz T.: Technologia wyprawy skór cz. 1 i 2. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1977.
- Rodziewicz O., Śmiechowski K.: Technologia garbarstwa dla projektantów obuwia i odzieży, Wydawnictwo Politechniki Radomskiej, Radom 2001.
- Rodziewicz O.: Podstawy technologii garbarstwa. WSI, Radom 1984.
- Śmiechowski K.: Produkcja skór a ochrona środowiska. Politechnika Radomska i ITeE, Radom 1998.

Zasoby internetowe [dostęp: 10.07.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Dokument referencyjny dotyczący najlepszych dostępnych technik (BAT) dla Garbowanie skór: http://www.ekoportal.gov.pl/fileadmin/Ekoportal/Pozwolenia_zintegrowane/BREF/1Dokument_referencyjny_BREF_Garbowanie_skor_TAN.pdf
- Film prezentujący zawód garbarz skór <https://www.youtube.com/watch?v=1zE9Fw7YLSU>
- Forum dla miłośników obuwia: <https://www.wbutach.pl/topic/1688-ksi%C4%85%C5%BCKi-o-garbowaniusk%C3%B3r>
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie garbarz skór: https://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/753501.pdf
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik garbarz: https://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/311912.pdf
- Pierwszy Polski Portal Garbarski: www.polishleather.biz/pl/6,tradenews_list.html
- Portal Instytutu Przemysłu Skórzanego: <http://www.ips.krakow.pl>
- Portal Ogólnopolski katalog szkolnictwa: <https://www.szkolnictwo.pl/szukaj,Garbarstwo>
- Portal Ogólnopolskiego katalogu szkolnictwa: <https://www.szkolnictwo.pl/szukaj,Futrzarstwo>
- Portal Ogólnopolskiej Izby Branży Skórzanej w Radomiu: <http://www.oibs.pl>
- Portal Polskiej Izby Przemysłu Skórzanego w Łodzi: <http://www.pips.pl>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Prezentacja: Poznaj swoje zainteresowania i świat szkolnictwa zawodowego. Garbarz skór slideplayer.pl/slide/487091
- Przegląd Włókienniczy – Włókno, Odzież, Skóra. Miesięcznik. Wydawnictwo Czasopism i Książek Technicznych SIGMA-NOT: <http://www.przegląd-wlokienniczy.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wykaz standardów egzaminacyjnych w rzemiośle: <https://zrp.pl/dzialalnosc-zrp/oswiata-zawodowa/egzaminy/standardy-egzaminacyjne/wykaz-standardow-egzaminacyjnych/>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).

Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).

Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Agregaty do natrysku skór	Maszyna do nakładania powłoki wykończalniczej poprzez natryskiwanie specjalnymi pistoletami natryskowymi.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie Persz T.: Technologia wyprawy skór cz. 1. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1977
2	Bęben garbarski	Urządzenie garbarskie w kształcie poziomo ułożonego walca wyposażonego w mechanizmy powodujące możliwość wprowadzania go w ruch obrotowy. Bęben stosowany jest do kąpielowych procesów technologicznych wyprawy skór.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
3	Dwojarka	Maszyna do rozkrawiania skóry na dwa płyty, przez cięcie w płaszczyźnie równoległej do warstwy licowej.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
4	Foliarka	Maszyna do nakładania folii na oszlifowaną skórę.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
5	Garbowanie	Sięciowanie i stabilizowania włókien kolagenowych garbnikami, aby skóra nie była podatna na gnicie i rozkład.	Rodziewicz O., Śmiechowski K.: Technologia garbarstwa dla projektantów obuwia i odzieży. Wydawnictwo Politechniki Radomskiej, Radom 2001
6	Konserwacja skór	Zabezpieczenie skór surowych przed rozkładem (gniciem) podczas przechowywania w magazynie.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
7	Kontrola międzyoperacyjna	Czynności i oznaczenia kontrolne mające na celu badanie prawidłowego przebiegu kolejnych operacji technologicznych w procesie wyprawy skór. Badania przeprowadza się bezpośrednio na stanowisku pracy w czasie trwania lub zaraz po zakończeniu kolejnej fazy produkcji.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
8	Magazynowanie skór	Składowanie skór w określonej temperaturze i wilgotności przed ich wyprawą.	Rodziewicz O., Śmiechowski K.: Technologia garbarstwa dla projektantów obuwia i odzieży. Wydawnictwo Politechniki Radomskiej, Radom 2001
9	Moczenie	Nawodnienie skór, wypłukanie zanieczyszczeń i środków konserwujących.	Rodziewicz O., Śmiechowski K.: Technologia garbarstwa dla projektantów obuwia i odzieży. Wydawnictwo Politechniki Radomskiej, Radom 2001
10	Odmięśniarka	Maszyna do usunięcia tkanki mięsnej i tłuszczowej rozmoczonej skóry.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
11	Odwapnianie	W garbarstwie oznacza proces usuwania, przez wymywanie, soli wapnia ze skór poddanych uprzednio procesowi wapnienia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie https://sjp.pwn.pl/slowniki/odwapni%C4%87.html [dostęp: 10.07.2018]
12	Partia produkcyjna	Ujednolicony dobór składu skór wg. wszystkich cech przeznaczonych na konkretny asortyment.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie Persz T.: Technologia wyprawy skór cz. 1 i 2. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1977

INFORMACJA O ZAWODZIE – Garbarz skór bez włosa 753502

13	Piklowanie	Proces, podczas którego wytrawioną skórę zanurza się w roztworze solanki i kwasów, aby uzyskać skórę o kwaśnym odczynie pH ok. 3. Ma na celu rozluźnienie tkanki skórnej i przygotowanie do dalszych procesów wyprawy.	Persz T.: Technologia wyprawy skór cz. 1 i 2. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1977
14	Prasa	Maszyna do zespolenia wszystkich warstw apretury z powierzchnią skóry oraz zagęszczenie tkanki pod wpływem ciśnienia i temperatury. Może służyć do wytłoczenia desenu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie Rodziewicz O.: Podstawy technologii garbarstwa. WSI, Radom 1984
15	Rolkorter	Maszyna do nakładania powłoki wykończalniczej poprzez nalewanie.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
16	Skóra surowa	Skóra zdjęta ze zwierzęcia w stanie, w jakim dostarcza się ją do garbarni.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
17	Skóra wyprawiona	Skóra po przejściu wszystkich procesów technologicznych, inaczej skóra gotowa w odpowiednim asortymencie. Może być przeznaczona do wyrobów gotowych, takich jak np. obuwie, odzież, galanteria itp.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie Persz T.: Technologia wyprawy skór cz. 1 i 2. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1977
18	Strugarka	Maszyna do wyrównywania grubości skór poprzez skrawanie.	Persz T.: Technologia wyprawy skór cz. 1 i 2. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1977
19	Suszarka próżniowa	Maszyna do usuwania wody przy pomocy płyt próżniowych.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
20	Szlifierka	Maszyna do wyrównania powierzchni lica lub mizdry (tj. tylnej, szorstkiej części skóry, która jest połączona z odmięsną częścią zwierzęcia).	Duda I., Marcinkowska E.: Towaroznawstwo wyrobów skórzanych i futrzarskich. Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Krakowie, Kraków 2001
21	Wapnienie	Proces mający na celu rozluźnienie struktury włóknistej kolagenu skóry, usunięcie włosa i zbędnych tkanek. W wyniku tego procesu uzyskuje się tzw. „goliznę”.	Rodziewicz O.: Podstawy technologii garbarstwa. WSI, Radom 1984
22	Wykończenie kąpielowe	Do procesu należą: zubożnianie, dogarbowanie, napętnianie, barwienie, natłuszczanie, mające za zadanie poprawienie właściwości skóry, jej uszlachetnienie, nadanie odpowiedniej barwy i miękkości.	Rodziewicz O.: Podstawy technologii garbarstwa. WSI, Radom 1984
23	Wykończenie właściwe	Jest to zbiór wielu operacji, takich jak: przygotowanie powierzchni, apreturowanie, prasowanie, nakładanie powłok lakierniczych czy zmiękczenie.	Rodziewicz O.: Podstawy technologii garbarstwa. WSI, Radom 1984
24	Wytrawianie	Etap produkcji następujący po wapnieniu, a przed piklowaniem. Celem wytrawiania jest rozluźnienie enzymatyczne tkanki skórnej, oczyszczenie lica, zmniejszenie napęcznienia.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki
25	Wyżymarko-wygładzarki	Maszyna do usunięcia nadmiaru wilgoci i wygładzenia powierzchni skóry przed suszeniem.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie Rodziewicz O. Podstawy technologii garbarstwa. WSI, Radom 1984
26	Zmiękczarka	Maszyna do zmiękczenia mechanicznego skór po suszeniu i klimatyzacji.	Persz T.: Technologia wyprawy skór cz. 1 i 2. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa 1977

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.